



Cavall Bernat

Un procés d'erosió, capriciós i juganer, ha esculpit damunt d'una massa fracturada de conglomerat el relleu impossible de Montserrat. Parets de roca, canals que s'enfilen per llocs impensables i, sobretot, les agulles dretes i aïllades fan de Montserrat aquest massís retallat, bell i intrigant. Tots els pobles tenen el seu campanar que atrau les mirades. A la Catalunya central, a una escala de paisatge molt més gran, és la silueta serrada de Montserrat, perfilada al sud, que centra l'atenció. I enmig d'ella, esvelt, s'alça el Cavall Bernat.

D'entre les agulles de Montserrat, cap és tan gran, coneguda i destacada com el Cavall Bernat. El Cavall Bernat es mostra poderós, inexpugnable, avançat a la façana nord del sector oriental de Montserrat, damunt de Monistrol. Des del

municipi. Pocs quilòmetres al nord, en plena Costa Brava, a Llafranc, un illot dret al davant del far de Sant Sebastià s'anomena també el Cavall Bernat. La serra de Tramuntana, a Mallorca, s'enfonsa al mar al seu extrem nord precisament per la serra del Cavall Bernat, en una costa rocosa esfereïdora. Al País Valencià, prop d'Alzira a la comarca de La Ribera, trobem també la serra rocosa del Cavall Bernat.

Totes les grans roques tenen forma de cavall? Tots els cavalls s'han de dir Bernat? No, evidentment que no. Per si encara persistia algun dubte sobre el significat del Cavall Bernat, l'illot de les illes Medes situat més a llevant, el punt ideal per veure la sortida de sol al Mediterrani o per capbussar-se en un dels paisatges submarins més vius i prodigiosos, l'illot conegut com el Carall Bernat ens dona la pista defini-



cim a la base, el Cavall Bernat es desploma en 245 vertiginosos metres de paret de conglomerat, mentre que des de la carena, el menor desnivell des d'on intentar l'escalada, s'enlaira encara 60 metres. El Cavall Bernat de Montserrat va ser escalat per primera vegada l'any 1935 des del coll situat a la carena de la serra de les Lluernes. Aquesta via d'escalada actualment és coneguda com la normal. Posteriorment s'hi han obert més vies d'escalada, molt més llargues, que enfilen el Cavall des de la base o des d'algun punt de la canal que l'aïlla per l'est, pujant per la cara nord.

El topònim Cavall Bernat, però, no és exclusiu de Montserrat, sinó que es repeteix arreu dels territoris de parla catalana, aplicat sempre a monòlits de roca. Ben a prop de Montserrat, a la base sud de la Mola de Sant Llorenç del Munt, a tocar de Matadepera, al Vallès Occidental, hi ha un altre Cavall Bernat també molt popular. Es tracta igualment d'un monòlit de roca conglomerada, d'uns 30 metres d'alçada però de forma quadrada, que destaca com un merlet al perfil oest de la muntanya vista des de Sabadell. A la mateixa serra, el Montcau té, al nord-est del cim, el seu Cavall Bernat de la Vall que despenja prop de la cruïlla de camins del collet de Llor, ja a la comarca de Bages.

A les comarques tarragonines, el Cavall Bernat és un cim rocós de la serra de Llaberia. A Platja d'Aro, el Cavall Bernat és el menhir de granit modelat pels elements que s'erigeix a la sorra de la platja Gran, esdevingut símbol del

tiva. El topònim Cavall Bernat prové de la transformació púdica de l'expressió *carall trempat*. El carall no és només una interjecció de sorpresa i admiració, o allà on enviar els pesats que fan publicitat per telèfon, sinó també –i aquest ha de ser el seu significat primer– l'òrgan sexual masculí que ara a les escoles en diuen penis. I trempat no es diu només de qui mostra bon humor i tracte fàcil, sinó que significa també *en erecció*. Ara sí que el topònim encaixa perfectament amb la forma del que descriu!

D'entre els diferents Cavalls Bernats dels Països Catalans, cap d'ells té l'envergadura del de Montserrat, ni probablement a cap d'ells li escau tan bé el topònim. Aquest sí que s'exhibeix altiu! El Cavall Bernat per excel·lència és el Montserrat. Què carai! ■

Foto pàgina esquerra:

El Cavall Bernat de Montserrat, al vessant nord de la muntanya, apunta cap el cel.

Foto pàgina dreta:

Les Illes Medes, d'esquerra a dreta la Meda Gran, la Meda Xica, els dos Tascons Grossos i, més alt, per darrera, sobresurt el Carall Bernat.